

Tâi-oân-jī 台灣字

雙月刊 NO. 17
2024.01

Hòk-khan-hō

復刊號 TÂI-OÂN-JĪ

Tâi-oân-jī (Peh-ōe-jī)
phiau-chún-hòa thó-lūn (2)

Babuza Chū

Siōng “kiōng-tông kho-bók”
ê gām-siū”

Nâ Chhun-sūi

Tiám kong-bêng-teng

Lahjih

寄去天堂ê phoe (3)

Tân Bêng-jîn

Thô'-tāu oan-oan (1)

PK

活動報導

張裕宏《中台字詞典》發表koh
頒發枝台語薪傳賞

Chiūn-Ūi-bûn

第一屆發枝台語
薪傳終身貢獻得主

去りて歸るぬ * 314 詩人節 * 2024
 青春を送る情を君知るや *

Chheng-chhun bô saⁿ-sê
 Góa ê bak-sái kâm bak-kî^m

314 台灣詩人節 & 台越文學交流

14/3 Ngày Thơ Đài Loan & Liên Hoan Văn Thơ Việt Nam- Đài Loan
 March 14 as Taiwanese Poetry Day & Taiwan-Vietnam Literary Festival

國立成功大學、台南市東區大學路1號

3^四14
 09:00~16:00

詳細活動細節
<https://pen.de-han.org>

314 詩人節
<https://pen.de-han.org/314>

3月14台灣詩人節，

是 ùi-tiòh beh 感念王育霖詩人檢察官 ê 文學才華 kap 正義行為。

今年除了辦理王育霖詩人檢察官台語詩徵文比賽，鼓勵少年人投入台灣民族母語「台語文」創作，koh 有越南作家特別來台灣做文學交流，

2024年3月14 日台南成功大學，邀請大家做伙來參加！

主辦單位

TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU VIỆT NAM
 國立成功大學 越南研究中心
 NCKU Center for Vietnamese Studies

社團法人台越文化協會
 Hiệp Hội Văn Hóa Việt Đài
 Association for Taiwanese and Vietnamese Cultural Exchange

台文筆會
 Tâi-bûn Pit-hôe
 Taiwanese Pen

Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hôe
 Taiwanese Romanization Association
 台灣羅馬字協會

Tâi-oân Gi-bûn Chhek-giâm Tiong-sim
 國立成功大學 台灣語文測驗中心
 NCKU Center for Taiwanese Languages Testing

T.A.E.E.
 Taiwan-Asia Exchange Foundation
 臺灣亞洲交流基金會

Tâi-gí Ki-kim-hôe
 蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
 Taiwanese Foundation

vanvn.vn
 CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA HỘI KHÁNH VĂN VIỆT NAM

協辦單位

美國二二八教育基金會

台南市二二八關懷協會

Sêng-tâi Tâi-gí Su-chu-pan
 成大台文系台語師資班
 DEPT OF TAIWANESE LITERATURE, NCKU

choan bin
 全民台語交誼協會

台灣教師聯盟
 今天的教育，明天的台灣

台灣教授協會
 TAUPT
 Taiwan Association of University Professors

台灣客社 台灣中社

台灣教會公報社
 Tâi-oân Kàu-hôe Kong-pò-siá

台獨聯盟台中分部

Tâi-gí-si • 1 chiah hō-chò Tá-káu ê chûn Oe-khek 2
 • Lō, khám-khám-khiat-khiat 陳俐雯 4

Siá Lán ê Kò-sū • Kám án-ne Ông Kheng-chu 5
 • Siōng “kiōng-tông kho-bók” ê gām-siūn Nà Chhun-sūi 6
 • Ū siaⁿ ū jiah, ū òe ū jī A-Bêng 9
 • Tâi-oân-jī (Pêh-ōe-jī) phiau-chún-hòa thó-lūn (2) Babuza Chū 11
 • Goá iân-tâu ê a-kong Tân Ngá-hūi 12
 • Góa khì Tâi-lâm chiáh hó-liāu Sím Í-kun 14
 • Góa ê kò-hiong ná ē án-ne-seⁿ Gō Chong-ióng 16

Lahjih Gū-giân • Tiám kong-bêng-teng Lahjih 19

HL

Hàn Lô bûn 漢羅文

台語詩 • Kā我ê舌chhōe轉來 Tiuⁿ Hák-khiam 20

A-jîn Choan-nôa • 寄去天堂ê phoe (3) 陳明仁 22

寫Lán ê故事 • Thô-tâu oan-oan (1) PK 23

台語小說 • 阿郎 (1) 做工á人 25

活動報導 • 張裕宏《中台字詞典》發表koh頒發枝台語薪傳賞 Chiúⁿ Ūi-bûn 27
 • 成大師生搶救林茂生教授 Chiúⁿ Ūi-bûn 30

人物報導 • 林詠梅女士記持中ê林茂生教授 (2) 林貞佑 31

Hong-bin Kò-sū

張裕宏教授開32冬chiah完成ê《中台字詞典》，2023年12月23日國立成功大學台文系館辦理新冊發表，蔣發太孫玉枝台語文教育基金會特別tiám這日頒發第一屆〈發枝台語薪傳終身貢獻賞〉hō張裕宏教授。受賞典禮由伊ê牽手賴碧蓮女士kap囡兒sī-sè，做伙出席來領賞。典禮吸引百gōa个關心台灣本土文化ê有志出席觀禮，場面chhiaⁿ-iāⁿ koh hō人感動。

總編輯 Chiúⁿ Ūi-bûn
 編輯委員 • Chiu Tēng-pang • Hô Sin-hān • Koa Khá-lē
 • Koeh Jūn-tēng • Masao Tân • Tân Bêng-jin
 • Tân Kim-hoa • Tēⁿ Si-chong • Teng Hōng-tin
 • Tiuⁿ Hák-khiam • Tiuⁿ, Hók Chū

執行編輯 Tēⁿ Tì-tēng
 美術編輯 Hōa-jîn Si-kak Siat-ké
 文字校對 • Chhōa It-bín • Í Giók-ngō • Tiuⁿ, Hók Chū

<https://pen.de-han.org/taioanji>
 Open access 網路電子版 &
 文章投稿請掃QR code

Nā有任何問題
 歡迎來 phoe: taioanjitauko@gmail.com
 Tel: 06-2089803

發行單位

Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
 Taiwanese Romanization Association
 台灣羅馬字協會

<https://tlh.org.tw>

台文筆會
Tâi-bûn Pî-hōe
 Taiwanese Pen

<https://pen.de-han.org>

獎助單位

Tâi-gí Ki-kim-hōe
 蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
 Taiwanese Foundation

<https://hoatki.de-han.org>

郵政劃撥捐款

戶名 / 社團法人台灣羅馬字協會
 帳號 / 31645936

※請註明捐款台灣字刊物

1 chiah hō-chò Tá-káu ê chûn

Oe-khek

Tōa-chûn chhut-káng
 ùi kò-hiong hiòng-chiân khí-kiâⁿ
 Tùi-bīn lâi ê hái-éng
 Chhin-chhiūⁿ Tá-káu lâng kóng ê Tâi-gí
 Gí-tiâu koân-kē hun-bêng

Hoán-kng ê hái-chúi siám-siám sih
 Siâⁿ kah góa ùi chûn téng thiàu--lòh-khì
 Chiah tiòh kiâm-tok-tok ê hái-chúi
 Ná-chhiūⁿ sīⁿ hó ê ơ-hî-chí
 Kiâm--nih koh tài kam

Hái--nih ê pó móa-móa-sī
 Góa peh tng-khì chûn téng
 Kā hî-bāng pha--chhut-khì
 Ng-bāng chit chōa ē-tàng bāng hō tīⁿ

Jiát-chêng ê Tá-káu lâng sio pōe-phōaⁿ
 Hák-sip jîn-chêng sè-sū kap Tâi-gí
 6 tang 1-bák-nih tòh kòe
 Kui ê chûn í-keng boán-chài
 Chún-pī hoan-thâu hōe kòe-lí

Tōa-chûn jip-káng hó chiūⁿ hōaⁿ
 lōng kha-báng té kóa ơ-hî-chí
 Hoaⁿ-hí tng-lâi gún kòe-hiong

Koh kiâⁿ-kòe Âu-lâng-á Chùn
 Chùn--nih ê chúí iû-goân un-un-á lâu
 Chhin-chhiūⁿ a-kong a-má teh kóng òe hiah-nī pêng-ún
 Tàuh-tàuh-á tī hīⁿ-khang-piⁿ khin-siaⁿ kóng
 "Thang-hó tng-lâi chhù--nih-ah."

Kā ī-hiong ê khiuⁿ-kháu kâm chhùi--nih
Kî-thāi āu-hôe koh chhut-phâng

總爺藝文中心
Tainan Art and Cultural Center

逆行
Contrarian

人間
Human Life

CHEN
CHENG
HSIUNG

陳正雄雕刻個展
Sculpture Exhibition

2024
01/26 FRI
—
04/21 SUN

Taiwanese Romanization Association
Tâi-oân Lô-má-jī Hiap-hōe

展覽地點 VENUE
紅樓一樓B展間
Red House Gallery B

展覽時間 OPEN
週三至週日 | 09:00~17:00
Wed-Sun

開幕茶會 OPENING
1/28 | 14:00
Sun

臺南市政府文化局
Cultural Affairs Bureau, Tainan City Government

Lō, khám-khám-khiat-khiat

陳俐雯

Jit-chí kô chit-têng bē-thang-kng ê iu-ut

Chit-ē-chhiú

Kā peh-jī chhat ơ

Bîn-bāng ê lêng-hûn

Tī kng-thâu-pêh-jit poah jip chhim-khek ê tîm-tāng

Khek-ōe chit-sì-lāng thòng-khó ê piáu-chêng

Chit-chō ơ-iaⁿ sì-siā ê bê-kiong

Ìn chhut ná kiâⁿ ná khó ê bī

Sim-chêng khí-lòh

Chà-khui sùn-kan tîm-té pi-chhiû

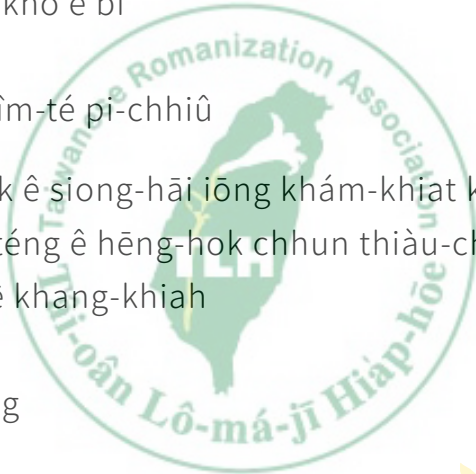
Án-chóaⁿ chhák-bák ê siong-hāi iōng khám-khiat kah lán kau-pôe

Lâu tī chhiùⁿ-pôaⁿ téng ê hēng-hok chhun thiàu-chiam ê soān-lút

Thūn móa ūn-miā ê khang-khiāh

Góa tng sit ê bāng

Ōaⁿ it-sin hong-song

台語繪本欣賞與創作

逐禮拜六 · 早時 9:40~10:20

佇成大台文系大樹跤

參加聽故事

參加工作助理

掃我FB專頁

聯絡電話 09111-43668

EST. 2000

Kám án-ne?

Ông Khêng-chu

Chiok chē lâng sè-hàn ê sī lóng thiaⁿ kòe “ku kap thờ-á cháu-pio” ê kò-sū. Ták-ke lóng jīn-úi sī thờ-á siuⁿ khò-sè kap kiau-ngō, chia^h ē su kah thiám-thiám-thiám.

Sū-sit kám sī án-ne? Kì-chiá tiāⁿ-tiāⁿ “Khòaⁿ 1 ê iáⁿ tō seⁿ 1 ê kiáⁿ.” In lóng bô m̄ng góa thờ-á pún-lâng ê ì-sù, tō ka-kī pian-chhut chit phiⁿ pò-tō. Tùi góa sit-chāi bô kong-pêⁿ. Kin-á-jit, góa thờ-á pún-lâng koat-tēng beh lâi kóng-chhut chit chân ún-khng chok kú ê pì-sin.

Chin-chiàⁿ ê sū-sit sī án-ne. Ū chit-kang, ku lâi chhōe góa pí-sài cháu-pio. I ê sok-tō beh án-ná hām góa pí? Che kám m̄ sī chhin-chhiūⁿ “káu-hiā kng tōa-piáⁿ”, lóng m̄ chai-iáⁿ ka-kī ū kúi niú tâng--neh? Góa koh bē-sái ka chiàng bēng. Beh pí tō lâi pí, góa sī lāu-sîn-chāi-chāi, bô teh kiaⁿ--i!

Tī pí-sài chìn-chêng, góa koh hó-sim thê-chhiⁿ--i, ài tì bō-á kap chah chúi, chia^h bē joáh kah tiòh-soa.

Pí-sài hit-kang, chiok chē tōng-bút lóng lâi tàu-lāu-jiát. Ō-káu-hiaⁿ ê chiáu-chhèng chit piāng, gún tòh

khai-sí cháu. Bô gōa-kú, góa tō cháu kah hng-hng-hng, oát thau lóng bô khoàiⁿ lāng-iáⁿ. Ah m̄-koh góa siūⁿ, nā iāⁿ liáu siuⁿ khin-khó, lāng ē kóng “Cháu-pio thờ-á it-tēng ē thèh thau-miā, m̄-bián kap i pí--lah!” Án-ne í-āu kám ē bô pēng-iú?

Só·pái, góa tō seng tī chhiū-á-kha hioh-khùn. Tán ku lâi, gún chia^h chò-hóe kiáⁿ. M-koh ku teh sô sit-chāi ū kàu bān. Tán ah tán, tán kah tuh-ku, tán kah ka-lēng háu (kú kú kú). Góa chin-chiàⁿ chih-chài bē-tiâu tō khùn-khùn--khi-ah.

Lō-bóe ê kiát-kiok lín lóng chai-iáⁿ, góa tō bián ke kóng. Ku tiām-tiām chia^h saⁿ óaⁿ-kong, i bān-bān-á sô, chòe-āu tit-tiòh thau-miā. Chit ê kò-sū kàu-taⁿ iáu teh liū-thoân. Góa ê pháíⁿ-miā-siaⁿ mā hông liū kàu chín, hō góa it-tit kám-kak ut-chut bē chheng-iu.

Ták-ke lóng kóng góa siuⁿ hiau-pai, sit-chāi sī gō-hōe--ah. Nā bô góa thēng-lòh-lâi tán, tán kah khùn-khùn--khi. Lín iōng kha-thau-u siūⁿ mā chai-iáⁿ siáⁿ-lāng ē thèh thau-miā? Chhiáⁿ lín mài koh oan-óng--góa-ah! Góa sī niū-pō, m̄ sī pîn-tōaⁿ.

Siōng “kiōng-tông kho-bòk” ê gām-siūⁿ

Nâ Chhun-sūi

Hák-tiám pài-khò siōng-kài kan, thàn-chîⁿ chhiú-tōaⁿ ũ-kàu chhân, Kiōng-tông-kho-bòk chiâⁿ hi-hán, oáh-tōng-tiong-sim chiⁿ chấp-pan; Chiong-kun sau-siaⁿ kóng oe bân, ò-á kiuⁿ-kháu bē-su hoan. Nâ beh thiaⁿ ũ chin kan-lân, kui-khì tok-ku khah kán-tan.

Ui-koân thóng-tī ê sî-chūn, thák tãi-hák pit-siu ê kho-bòk lâi-té, ũ chit-kóa chhin-chhiūⁿ “Tiong-kok Thong-sú, Tiong-kok Kīn-tāi-sú, Kok-hū-su-sióng, Lí-chek-hák, Sim-lí-hák…” téng-téng, lóng hō-chò “kiōng-tông kho-bòk”, sī koaⁿ-thiaⁿ beh kā Tâi-oân-lâng bâ-pì kiam sé-náu, kiông-pek só-ū beh thák Tâi-hák ê gín-á “Pit-siu” ê hák-hun, siu bô kòe bē-tàng chhut-giáp. M̄-koh, hák-hāu só pài ê siōng-khò tē-tiám sī chioh lòng-khòng khoah-keng ê “Hák-seng oáh-tōng tiong-sim” lâi káng-khò, kàu-siū khiā tī chha-put-to chit-bí koân ê bú-tâi téng ê káng-tâi chêng, kō “mài-kù” káng-khò, tâi-á-kha pài 2~300 chiah siōng kán-séng koh ē-áu ē-chih ê thih-í-á, hō gín-á chē. Chit-khoán í-á, chhiú-khiáu bô-

tè thang khòe, bô-hoat-tō tī hiān-tiūⁿ giáh-pit siá-jī, khò-pún nâ beh hian tín-tāng tiòh-ài phóng tī chhiú-sim, bián chit-hun-cheng tō sng-ah, kui-kì khng khí-lih tōa-thúi téng, kō hīⁿ-khang thiaⁿ, thiaⁿ jōa-chē sng jōa-chē, kì ē tiâu--ê lán-ê, bē-kì--tit ê tō chún-soah, hoâiⁿ-tit chit-khoán pùn-sò tì-sek mài thiaⁿ khah bē chhò-lâng hīⁿ.

“Tiong-kok Thong-sú, Tiong-kok Kīn-tāi-sú, Kok-hū-su-sióng” chit 3-kho-bàk, sī sè-kan siōng-kài bô-sū-sái ê hák-būn, in-iū sī būn-kho ê hák-seng, Tâi-choan-liân-khó ũ-khó Lèk-sú kah Sam-bîn-chú-gī, chá tō thák kah beh nōa--khì, bat kah ũ chhun, ná tiòh hiah kang-hu koh khì khé-khó--leh? 2~300 ê gín-á chē tī tâi-kha, bàk-chiu kheh-kheh kiông beh khùn--khì-ê chiàm khah tōa-bīn, siōng hàm--ê iáu ē kôⁿ kah lâu chhùi-nōa, lēng-gōa khùn-bē ka-chōe--ê, nâ m̄-sī hām keh-piah kóng sè-siaⁿ-ōe, tō-sī iōng chóa-liau-á siá-jī thoân-lâi thoân-khì teh chò-sng niâ. Kàu hák-kí bóe-liu, ũ siu ê hák-seng lóng-chóng “all pass”, bô-

lâng “tng” tiâu. Án-ne lán tō chai-iaⁿ chit-khoán kho-bák, kah kàu-siū ū kà bô kà, hák-seng ū thiaⁿ bô thiaⁿ, lóng-bô kan-gāi, hoaiⁿ-tit lóng thèh ē tiòh hák-hun, án-chóaⁿ bú to lóng bē tēng-tāⁿ!

Chit ê kàu-siū chò chit-hóe kà 2~300 ê hák-seng, lán tō chai-iaⁿ che m̄-sī pān kàu-iòh ê “òh-tng”, tian-tò sī beh thàn-chiⁿ ê “hák-tiàm”, iōng 45 ê hák-seng chiàⁿ chit-ê kàu-siū káng-khò ê phiau-chún, siu 2~300 ê hák-seng ê chiⁿ, bē-su 5~6-pōe ê hák-hùi kâng-khoán, chún-kóng hō kàu-siū tēng pōe ê “cheng-tiám-hùi” m̄-sī ē hô-pôaⁿ, “hák-tiàm” iū-goân tōa-thio, thàn óa-beh 4~5 pōe ê gín-phiò-á, sit-chāi hó kiaⁿ-lâng. Chit-khoán ê “hák-tiàm” bē-su Pó-táu-lí ê lāu-chhang-thâu, nā ū chiⁿ thàn, ké-sian-ké-tak ê chhut-thâu m̄ beh pìⁿ, siáⁿ-mih “chò-iòh-eng-chāi, pah-nī sū-jīn”, chiâu-sī pián-sian-á teh sùt-lâng ê hó-thiaⁿ-ōe niá, góa chiaⁿ bô beh sìn--i!

Chia-ê gín-á ē tī tai-á-kha tok-ku, khai-káng, siá-jī-tiâu..., nā ká téng-koán só kóng ê in-toaⁿ khioh-khui mài sng, kah kàu-siū chiâu-sī thèng-ó ê chiòng-koaⁿ ū chin-tōa ê khan-kháp, phi-lūn-kóng Lí Song-

chheng ṽ Ng Tāi-siū, Chiu Kok-un... téng-téng ê lāu-ō-á, lāu kah kóng-ōe sau-siaⁿ thiaⁿ lóng bô, in ê Hōa-gí bē liàn-tng koh ū chit-ê chiáⁿ tēng ê gōa-séng-khiuⁿ, bô kúi ê gín-á thiaⁿ bat koh thiaⁿ-ū, tiáⁿ-tiòh bô-lâng ē téng-chin khi thiaⁿ-khò. Kàu-siū m̄ ū liòh-á ka-kī jīn-gōng, mé-chhéⁿ tiòh pák-tó ū-iaⁿ bô-ko, chin-chiàⁿ sī lâi chia bóng koái chit-kóa “cheng-tiám-hùi” tō ē-pòⁿ-sì-lâng ê jit-chí, seⁿ-sēng tō khah nng-sim, bē-khi kà-sī hák-seng, m̄-bē chek-chōe só-ū bô koai ê tōng-òh.

“**Hák-tiàm**” ê siu-liū chit-khoán lāu-su, ū hit-sī-chūn ê kō-put-chiong kah tō-háp, m̄-sī lán siūⁿ ē tiòh--ê. Hit kúi tang, gún tui chit-chióng kà-hoat ū chiáⁿ-chē bē-sóng ê ì-kiàn kah chú-tiuⁿ, bat thèh-chhut kái-siān ê kiàn-gī hō hák-hāu, chóng-sī, lóng bô-chhàu-bô-siāu chhin-chhiūⁿ káu pūi hóe-chhia án-ne bô-siaⁿ-bô-soeh. “Hák-tiàm” oân-á “káu chiáh chut-bí sí-bô-piàn”, khò-thēng chiàu pāi, kū-chheh chiàu kà, chit si-si á to m̄-khéng piàn-khoán, góa nā ū siōng chit chióng sí-giān-giān ê khò-thēng, tō kui sim bák-chiu kheh-kheh ióng cheng-sin, sūn-sòa pó-bīn, choân lâi tī mē--sī

phah pài ê lâu-pái, ũ khùi-lát hām gún hit-tīn kiáu kúi piàⁿ 1-ē-á su-iâⁿ.

Kám kóng tek-khak tiòh-ài thè-ngó ê chiòng-koaⁿ chiah ũ hit-hō pún-téng kà chit-khoán khò-thêng--leh? Kám kóng kui Tâi-oân lóng chhōe bô lêng ē-hiáu kà, sī--m̄? Ah sī kóng in thè-ngó kun-jîn ê su-sióng chiàⁿ-pān khah bē cháu-choah--khì, chiah ũ sin-sè thang lâi tãi-hák liām-chheh-koa, phiàn só-hùi? Lūn chin lâi kóng, chit-khoán sùt gín-á kàn kha-chng ê kho-bòk, bián-thak jōa chē chheh, chhiūⁿ góa chit khoán líong-kong hák-seng lâi kà, koat-tēng phēng in chit-tīn thè-ngó kun-jîn koh khah khiàng, in-iū sī chhut chit-ki chhui liām chit-kóa í-chá thak kah beh nōa--khì ê lèk-sú, chhìn-chhái tó chit-ê hák-seng mā ũ chhai-tiâu lâi kà, khah tiòh kiò 2~3 ê lâu moh-moh, jī-im koh kã bē chheng ê lâu kâu pó, liām chheh koa hō lán thiaⁿ--leh?

Ah-nā “Kok-hū su-sióng” chit kho, chèng-keng sī bô ōe kóng ka-ló, chhoàn kóng--ê chiâu sī chit kóa chhàu-hóe-ta kiam tòh-hóe ê pñg-phí, sèⁿ Chiu ê thè-ngó chiòng-koaⁿ, i ka-kī khiuⁿ-kháu tâng kàu bô lêng thiaⁿ ũ, koh kóng kah chhui-kak

choân pho, piān-nā i ê khò, tãi kha 100 ê hák-seng khùn 99 ê, lēng-gōa hit ê, sī kôⁿ-kôⁿ kiò ê khùn siaⁿ chhà-tiòh, hō i khùn bē ka-chōe, iah-nā góa sī lóng bô gāi--tiòh, ũ kúi chiat khùn kúi chiat, m̄ khùn tō bô chèng-siông, sī án-chóaⁿ hák-seng gín-á kam-goān chē tī hia, m̄ cháu tng khì hák-liâu khùn tian-tò khah sóng--leh? Tō-lí sī hák-hāu ũ chhiàⁿ “tiám-miā goān”, chiàu í-á ũi sūi ê á tiám, ták-chiat tiám ê iân-kò. lah-nā-bô, chit-khoán sí bô lêng khàu ê tok-ku khò, sī sáⁿ-lêng beh khì thiaⁿ--lah? Kóng khah pháⁿ-thiaⁿ--leh, hák-hāu kan-ta ē-hiáu pek hák-seng khì thiaⁿ khò, ā m̄ khì siūⁿ kóng sian-siⁿ sī án-chóaⁿ hiah-nī líong-kong? Sī án-chóaⁿ bô lêng teh thiaⁿ, kui-tīn teh khùn--leh? Chún-kóng í-á-ũi chē kah tīⁿ-tīⁿ-tīⁿ, lóng bô-ì bô-ì teh thiaⁿ koh m̄ chēng-goān chē tī hia, hák-hāu kám ũ sáⁿ-mih hó-khang thang báu--leh?

台文雞絲麵

Tâi-bûn Ke-si-mi

Ū siaⁿ ū jiah, ū oe ū jī

A-Bêng

2023 nî 4 goeh 15, gún siu tiòh Tá-káu Tâi-gí Khai-káng Siā ê iau-chhiáⁿ, chìn-hêng 10 hun-cheng ê kò-sū hun-hióng, siāu-kài Tó-sū ê Tâi-gí Chhia-pang (TSTGCP) khí-chō ê kòe-têng kap lōe-iông.

Góa tèk-piát beh thê-khí chit ūi hó pêng-iú “Sió-ka”, TSTGCP ê khí-chō-jîn. Góa ē lâi chò siòk-gí lòk-im sī i lâi kā góa chhōe--ê, TSTGCP khí-chō ê kòe-têng, góa mā ū chham-ú chiâu-kàu. Tī che kòe-têng lâi-bīn, gún tâng-chê thó-lūn kang-khòe siông ê tãi-chì, su-té-hā i mā hō góa chē-chē kó-lē kap pang-chō. Chit hôe Tá-káu Tâi-gí Khai-káng Siā ê kò-sū hun-hióng, mā sī Sió-ka hō góa chit ê ki-hōe, chiáⁿ chē só-chāi góa lóng ài chin kám-siā--i.

Góa chhut-sì tī Tâi-gí pōe-kéng ê ka-têng, chū gín-ná kàu tōa-hàn, Tâi-oân-oe it-tit sī góa phó-thong-sī chhām lāng kau-tâm ê sī, chiáⁿ sù-siông teh kóng ê gí-giân.

Iáu ē-kì-lih thak kok-hāu-á chìn-chêng, góa sī bô sáⁿ ē-hiáu Hôa-gí-ê. In-ūi tī hit chūn, góa ê seng-oáh khoân-kéng tãi-pō-hūn sī kóng Tâi-oân-oe ê lāng, iū-kī sī a-kong a-má,

nā bô iông Tâi-gí chhām in kóng-oe, in sī thiaⁿ bô sáⁿ ū--ê. Góa kàu kok-hāu it-nî-á chiah khai-sí teh óh Hôa-gí ê chū-im, sui-jiân khai-sí siū tiòh Hôa-gí ê kàu-iòk, m̄-koh piān-nā pàng-òh tng-lâi kàu chhù, choán-ōaⁿ chò Tâi-oân-oe sī chin chū-jiân ê tãi-chì, che í-keng sī chit ê sip-koàn--ah.

Sè-hàn piān-nā hioh-joáh, pē-bú in-ūi ài tong-tit chhut-khîn, tòh kā góa kià tī a-kong a-má hia, tán in hā-pan chiah lâi kā góa chhōa. Hit chūn nā chiáh-tàu, a-má tòh ē chūn tiān-sī khòaⁿ pò-kò sin-būn. Gín-ná ê góa tui sin-būn bē ài khòaⁿ, put-kò góa siāng kī-thāi--ê sī, 12 tiám-pòà Tân Bí-hōng chú-chhí ê chiat-bòk “Bí-hōng lú lok” (美鳳有約), chò soah, sò-chiap lōe chò--ê, sī chang-mê ê 8 tiám tòng, khòaⁿ che hì-kiòk sng sī góa ê siau-khián.

Sui-jiân chū sè-hàn kóng Tâi-gí sī góa chin sù-siông ê seng-oáh gí-giân, tãn-sī góa sī kàu 2021 nî tī chit ê ki-iân lâi-bīn, chiah chai-iaⁿ ū Pêh-oe-jī chit thò ē-tàng kā lán pêng-siông-sī kóng ê Tâi-gí, ka su-siá--lòh-lâi ê bûn-jī. Kóng chán--ê, tãⁿ khòaⁿ tiòh lóng sī La-teng jī-bó ê sī-chūn, góa liòh-á

thâu-khak gông-gông, ah taⁿ che góa kám ũ hoat--lih? Góa án-ne kā ka-tī m̄ng.

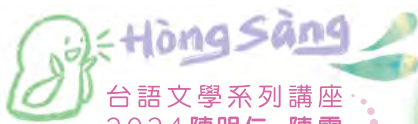
Bóe-chhiú ka siūⁿ, góa kah-nā ē-hiáu kóng Tâi-oân-ōe, beh òh jī nah ũ siáⁿ khùn-lân--ê. Chhōaⁿ án-ne, góa tòh khòaⁿ lîng chéng-lí hó-sè ê chu-goân, ka-tī ùi siaⁿ-bó, ũn-bó kap siaⁿ-tiāu, khoaⁿ-khoaⁿ-á bong, táuh-táuh-á òh.

Thâu-seng teh liân-síp phah-jī, òh sī khòaⁿ lîng siá ê Pêh-ōe-jī bûn-chiuⁿ, ũ khah oh phah khah oh khòaⁿ. Chhap-to 2 lé-pài chó-iū, í-keng ũ hoat-tō kā góa beh kóng ê ōe iōng Pêh-ōe-jī su-jip-hoat phah--chhut-lâi-ah. Teh òh siá Pêh-ōe-jī ê kòe-têng tang-tiong, hō góa khai khah chē sī-kan--ê, sī khin-siaⁿ piàn-tiāu ê pō-hūn. Lūn-chin kóng, Pêh-ōe-jī khak-sit sī chin hó sèk-chhiú ê bûn-jī hē-thóng.

Tng tong góa ē-hiáu Pêh-ōe-jī lâi su-siá góa chhui--lih teh kóng ê Tâi-oân-ōe liáu-āu, khai-sí iōng Pêh-ōe-jī lâi chhiau-chhōe góa sè-hàn ê sī-chūn,

bat tī tiān-sī-kiók téng-koân thiaⁿ--kòe ê siók-gí, òh sī Tâi-gí sū. Tī tiān-sī-kiók lâi-bīn góa òh bē chió sū, hia ê sū hō góa kám-kak chin ũ khùi-kháu, só-í góa chhōaⁿ kì kàu taⁿ. Éng-chūn iáu m̄ chai-iaⁿ Pêh-ōe-jī ê sī, nā beh chhōe hia ê sū kap siók-gí, tòh ài iōng Hàn-jī ê Hōa-gí im lâi tàu, m̄-koh ũ thài chē mih-kiāⁿ tàu bē khiaih, in-ūi kan-na im tòh cháu-cheng khì--ah, iōng Hōa-gí im ê bûn-jī lâi chhōe Tâi-gí sū, che sian tàu mā tàu bē bā.

Chit 2 nī ùi bē-hiáu Pêh-ōe-jī, kàu chit-chūn ē-sái ũi tòh chhui-kóng Pêh-ōe-jī lâi chhut-lát, m̄-nā sī tui lán bó-gí ê thiàⁿ-sioh, mā sī hi-bāng Tâi-gí ē-tàng chioh tòh Pêh-ōe-jī lâi ka su-siá, lâi kì-lòk, jī-chhiáⁿ ka thoân--lòh-khì. Khak-sit tī bāng-lō téng-koân, khòaⁿ tòh ná lâi ná chē bāng-iú teh òh Pêh-ōe-jī, ē kám-kak tak-ke ê ló-lék sī ũ kè-tát--ê. Tī chia mā hoan-gêng tak-ke lâi chē chit pang Tâi-gí ê hóe-chhia, kè-siók hùn-tàu!

台語文學系列講座
2024 陳明仁·陳雷

陳明仁先生 ê
台語文實踐 kap 創作

緊來報名

2/18 禮拜 · 14:00~16:00

講者· 丁鳳珍

YouTube 講座

歡迎有台語羅馬字基礎的朋友來了解

台文雞絲麵 台文ke-si
進階使用撒步大公開

緊來報名

2/19 拜一 · 20:00~22:30

講者· Ngô Hê-bí

Tâi-oân-jī (Pêh-ōe-jī) phiau-chún-hòa thó-lūn (2)

Babuza Chû

Lán ê bó-gí kòe-khì bô cheng-sek kàu-iók, tãi-ke lóng chhìn-chhài kóng, “thaⁿ-ū tiòh hó”!

Lóng m̄-bat siūⁿ kòe bó-gí ū bûn-jī thang siá, mā eng-kai ài ē-hiáu siá! M̄-kú lán teh òh Hôa-gí, Eng-gí, Jit-gí lóng ē kiông-tiâu, iau-kiû ài ē-hiáu “thiaⁿ, kóng, thák, siá”! Sī siáⁿ-tài tui lán ka-kī ê bó-gí bô án-ne ê iau-kiû? Hō góa-lâi cheng-koân sít-bîn thóng-tī siuⁿ kú?

Sū-sit sī lán kóng bó-gí ū chin-chē im cháu-cheng mā m̄-chai. Pak-tó (腹肚) kóng-chò “pat-tó” (八堵), gûi-hiám (危險) kóng-chò “hûi-hiám”, kēng-soán (競選) thák-chò “kèng-soán”, iⁿ-tiúⁿ (院長) liām-chò “iⁿ-tiúⁿ”, kun-lām (軍艦) thák “kun-kàm”, sìn-gióng (信仰) kóng “sìn-ióng”...

Nā-sī tãi-ke lóng ē-hiáu siá Pêh-ōe-jī (POJ), chit-khoán chhò-ngō chin-kín ē-tit-thang kái-chìn, pī-bián.

Góa POJ ê lāu-su, Tīⁿ Jī-giòk Bòk-su, lóng kā goán kiông-tiâu “Cheng-bit”. Hoân-sū lóng ài cheng-bit. Su-khó ài cheng-bit; kóng-ōe ài cheng-bit; siá Tâi-gí-bûn koh-khah ài cheng-bit! Án-ne chiaⁿ ū chài-tiâu chò kiàn-kok ê sū-kang. (Góa chò Tâi-gí-bûn Ūn-tōng ê bók-phiau ū bûn-hòa pó-chûn, chhòng-sin kap kiàn-kok!)

Só-pái, ùi chit-má khí tãi-ke lóng ài ē-hiáu “thiaⁿ, kóng, thák, siá” ka-kī ê bó-gí. Siōng-hó sī siá POJ. POJ ē-tàng Thoat-Hàn, siu-chèng chhò-ngō ê hoat-im, pó-liû kok tē-hng Tâi-gí khiuⁿ-kháu, mā khah hó kap sè-kài kơ-thong. Koh-ū mā ē-tàng khò POJ òh sè-kài gí-giân, khó-pí kóng Jit-gí, Se-pan-gâ gí, Lō-se-a gí téng. POJ kī-sit nā beh siá Hôa-gí mā ē-thong.

Āu-hôe kè-siòk

Góa iân-tâu ê a-kong

Tân Ngá-hūi

Goán ê kò-hiong tī Ka-gī-koān Gī-tek-hiong. A-pah kap a-bú kiat-hun liáu-āu, lâi-kàu Tâi-lâm chò kang-khòe. Tī góa sè-hàn-sī, góa ê a-pah kap a-bú lé-pài lóng ē khiâ iân-jín chàì goán sī ê hiaⁿ-tī-chí-mōe tng khi chng-kha chhōe a-kong kap a-má chhit-thô. Goán a-kong kap a-má kám-chêng chiâⁿ-hó, mā tiāⁿ-tiāⁿ lóng ē tàu-tīn phah-lā-liâng. Ták-pái tng khi chng-kha, a-má nā thiaⁿ-tiòh biō leh hòng-sàng bē hó-chiáh-mih, a-má lóng ē m̄ng gún gín-á: Lín ū beh chiáh bô? Goán lóng ē kóng: Goán siūⁿ beh chiáh. A-má tiòh ē kóaⁿ-kín khiâ khatá-chhia, khi biō khòaⁿ-māi, ták-pái a-má lóng ē bé hó-chiáh-mih tng--lâi. Góa siāng-kài kah-ì a-má bé ê ô-te hām bah-pau.

A-kong kap a-má tī chng-kha seng-oáh, tòa tī ka-tī khí ê chhù. Chng-kha chit keng chhù sī a-kong tī saⁿ-cháp-sì hòe hit-chūn khí--ê. Goán a-kong ū sī ê hiaⁿ-kò, a-kong sī siōng-sè-ê. Sī ê peh-kong-á lâng lóng chiok chhin-chhiat, tiāⁿ-tiāⁿ lóng ē lâi chhōe a-kong phàu-tê. Chū sè-hàn góa siōng ài lim a-kong phàu ê tê. A-kong phàu

ê tê sī góa chit-sì-lâng lim--kòe siāng-kài hó-lim ê tê. In-ūi a-kong phàu-tê ê sī, chóng sī chin choan-sim-á leh phàu. A-kong phàu-tê ê sī, lóng ē hó-lé-á thîn, a-kong lóng it-tit phàu, tiāⁿ-tiāⁿ sūn goán ê tê-poe, tiòh chhin-chhiūⁿ kiaⁿ goán lim bô-kàu. Góa ìn-siōng siāng-kài chhim ê tãi-chì sī, ták-pái tng-khi chng-kha, iah-sī goán beh tng-khi Tâi-lâm ê sī-chūn, a-kong lóng koh ē m̄ng goán: “Lín iáu-koh beh lim tê bô?” Góa lóng ē chiok hoaⁿ-hí ká a-kong kóng: “Góa koh beh lim a-kong phàu ê tê.” A-kong tiòh ē kóaⁿ-kín khi hiáⁿ kún-chúi. Ták-ke chē chò-hóe phàu-tê sī góa siāng-kài kah-ì ê sī-chūn. In-ūi góa chiok kah-ì chhù-lāi-lâng chò-hóe ê kám-kak. In-ūi mā ē-tàng thiaⁿ tōa-lâng kóng chiâⁿ chē góa m̄ bat ê tãi-chì. Goán tī chng-kha phàu tê ê sī lóng ē tàu-tīn chē tī êng-keng-á. Goán ê a-kong chò lâng chin sít-chāi iū-koh sêng-khún, koh chin ū nāi-sim, tiāⁿ-tiāⁿ tàu-saⁿ-kāng chng-lāi ê tãi-chì. Pêng-siōng-sī a-kong ē tàu-saⁿ-kāng ká ták-ke chih-chiap chò-sit ê tãi-chì, pang-bâng hām lông-hōe liân-lòk. Goán Gī-tek-hiong ū chit ê thoân-thóng, goán ē tī kòe-ni-

sî-á pân-toh. Kóe-nî ê sî, ke-ke-hō-hō tiòh ē lâi chhōe goán a-kong hoan-hù toh-siaⁿ, liáu-āu a-kong ē hū-chek kā tô-chí kiò toh. A-kong lêng-pân chin iân-tâu, put-sî lóng chhiò-thâu-chhiò-bīn, só-í a-kong lêng-iân chiāⁿ hó. Chng-lāi ê lêng chóng-sī ē kiò goán a-kong: Bō-Sêng peh--á!

Góa ê iân-tâu-á a-kong sái gū-chhia kā góa chàì, sī góa sè-hàn siōng lân-bōng ê tãi-chì. Iáu-koh ē-kì-tit góa thak kok-hāu-á hioh-joah ê sî-chūn, a-pah kap a-bú ē chhōa goán tò-tng-khì chng-kha kap a-kong a-má tò-á-kúi-kang. Góa iáu ē-kì-tit tiāⁿ-tiāⁿ thiⁿ iáu bōe kng, góa ê kut-lát a-kong tiòh beh chhut-m̄ng khi chò-sit. Góa in-ūi ài-sng, só-í tiòh ē kóaⁿ-kín peh-khí-chhng, tòe a-kong ê kha-pō kiāⁿ. Sui-jiân góa tiāⁿ-tiāⁿ bák-chiu lóng iáu-bōe khui--khui, iáu-koh teh sèh-

sîn. Tān-sī a-kong lóng ē ûn-liâu-á sái, sái i hit-tâi siāng-kài khi-phài ē gū-chhia, hō góa kám-kak chiok chhia-iāⁿ. Sè-hàn ê sî chē-khih-lih a-kong ê gū-chhia téng-kōan chò-hóe khi chhân--nih. Góa siōng-kài lân-bōng ê sī, hit chiaⁿ gū chóng-sī kiāⁿ--kúi-pō tiòh tī leh lō pàng-sái. Ták-pái lóng pàng chiok tōa pū, chóng-sī hō góa kám-kak chin chhù-bī. Góa ták-pái kàu chhân piⁿ ê sî-chūn, góa lóng ē tī chùn-kau chhit-thô. Che sī góa sè-hàn ê sî-chūn siāng-kài hó-sng ê tãi-chì, mā-sī góa kap a-kong tau-tīn siāng-kài bí-hó ê sî-chūn.

Góa chiok su-liām góa siāng iân-tâu ê a-kong.

Góa chiok kám-un chit-sì-lêng ē-tàng chò a-kong ê sun-á.

講者 8 Hē-bī
台文雞絲麵發起人

TÁI BUN

ke si mi

PhahTaigi
台語輸入法

+

ChhoeTaigi
台語辭典

台文雞絲麵 利便台語文學習好ke-si!

奇月基礎場 /
完全免基礎，來體驗PhahTaigi台語輸入法。

雙月進階場 /
Ài有台語羅馬字基礎，來學習PhahTaigi台語輸入法、
ChhoeTaigi台語辭典ê使用技巧kap撇步。

活動細節請關注
「台文博覽會」官方FB口座
<https://www.facebook.com/taibunexpo>

Góa khi Tâi-lâm chia̍h hó-liāu

Sím Í-kun

Ùi Bí-kok tng--lâi chìn-chêng, góa í-keng an-pâi hó-sè, ài khi kúi-nā ê só-chāi chia̍h mih-kiāⁿ kap chhit-thô. Chit-pái khi Tâi-lâm chhit-thô, siōng hoaⁿ-hí ê tãi-chì, m̄-nā khi chhōe pêng-iú, góa koh chhōe-tiòh sè-hàn sī-chūn, a-pah chhōa góa khi chia̍h ê chit-keng mī-tiàm. Kó-chá sī-tāi ê mī-tiàm sè-keng sè-keng, gōa-kháu ê í-á mā bô chē, chit-ke-hóe-á chiⁿ tī kak-á chò-hóe chia̍h mī. Hit-chióng kám-kak tui góa lâi kóng, chiāⁿ un-loán, mā chiāⁿ hoài-liām.

Hit-keng tiàm ū bē saⁿ-chióng bô-kāng kháu-bī ê ì-mī, ū poe-lêng-á, gô-bó, koh ū goân-bī--ê. Hit-chūn khah sè-hàn, bô-hoat-tō saⁿ-chióng lóng chia̍h--tiòh, āu--lâi mā bô ki-hōe tng-khi hit-keng mī-tiàm--ah. Tōa-hàn í-āu, ē-sái ka-kī pha-pha-cháu. Khi Tâi-lâm it-tit lóng bô chhōe tiòh hit keng tiàm, mā bē-kì-tit i ê miâ, sít-chāi sī chin khó-sioh. Chit-piàn beh lī-khui Tâi-lâm chìn-chêng, hiông-hiông siūⁿ--tiòh, tòh lâi chhì-khòⁿ-māi, chhìn-chhái keng chit-keng miâ chiap-kīn ê tiàm, bān-

bān-á kiāⁿ--kòe-khì. Hi-bāng chit-pái ē-sái chhōe--tiòh.

Kiāⁿ kàu hia, hoat-hiān hit-keng tiàm, tiòh-sī kì-ek tiang ê só-chāi. Goân-lâi góa kā “A-liông” kì chò “A-tek”, bók-koài chhōe hiah kú, lóng chhōe bô, chin-chiāⁿ chhiò-sí-lâng. Góa kiò nng-óaⁿ mī, poe-lêng-á kap goân-bī--ê, koh chit-óaⁿ pián-sít. Khiā tī kúi-tāi gōa-kháu, khòⁿ-tiòh ì-mī chú hó, sim-lāi chiok kek-tōng, khí-mo su-phú-lín-giang. A-pah, a-bú, góa chóng sng chia̍h tiòh A-liông ì-mī--ah!

Thâu-ke-niū pâng--lâi ê ì-mī, ū chham iū-chhang-sō, môa-á-chiūⁿ(môa-á-ko), koh ū bah-sò, mī chú kah khiū-teh-teh, chia̍h--khí-lâi kiām-phang kiām-phang, nng-óaⁿ mī chiok-kín tiòh chia̍h-liáu--ah. Pián-sít mā chin hó-chia̍h, sui-bóng khòⁿ--khí-lâi sè-óaⁿ sè-óaⁿ, m̄-koh pián-sít pau ê liāu chiok sít-chāi, mā ū iū-chhang-sō hām tâu-iū ê phang-bī, kè-siàu mā siók, chin-chiāⁿ ū-kàu chán! Góa ū hip kúi-tiuⁿ-á siòng-phìⁿ, siūⁿ beh hō

ták-ke chò chham-khó. A-kun kòa pó-chèng, ū ki-hōe ē-tàng khi chiáh khòaⁿ-māi!

Kóng tò tng--lâi, góa koh ū nng keng tiàm siūⁿ beh siāu-kài hōe ták-ke chai. Tē-it-keng ē-sái chiáh tiòh hó-chiáh ê iūⁿ-bah, lēng-gōa chit-keng tiàm ū bē peng-kî-lîm. Bē iūⁿ-bah ê tiàm-miâ hōe chò A-thài lūⁿ-bah (老泰羊肉), chāi-tē pēng-iú chhui-chiàn, i kóng A-thài lūⁿ-bah bô khng bī-sò, iūⁿ-bah-thng ê thng-thâu chiàn thian-jiân, chhá hó ê iūⁿ-bah m-nā chhiⁿ, koh iù. Hōe i án-ne o-ló chit-ē, góa tòh koat-tēng hām i khi chiáh. Gún ū kiò png-chhá, iūⁿ-bah-chhá, lê-bah-chhá, chheⁿ-chhài-chhá, iūⁿ-bah-thng, kut-thâu-thng, koh ū pài-kut-thng. Pēng-iú kóng--ê bô m-tiòh, iūⁿ-bah oân-choân bô chhàu-chho-bī, ū kàu hó-chiáh. Pát-hāng chhài mā lóng chhá kah chiân ū “oe-khùi” (iōng tōa-tiáⁿ chhá-chhài chiah ū ê phang-bī). Āu-pái ū ki-hōe, góa

siūⁿ beh chhōa a-pah kap a-bú lâi chiáh.

Bē peng-kî-lîm ê tiàm, khui tī Chèng-heng-ke-á hia. Tiàm miâ khòaⁿ--khí-lâi chhiūⁿ Jit-pún miâ, Hàn-jī siá chò 蠶尾家 (Khûn-bóe-ke). In ê peng-kî-lîm kan-na bē nng-chióng káu-bī: Hiân-bí-tê (玄米茶) kap Thài-huih-thng (太妃糖). Góa lân-san--ê bô kàu, tòh chhi chit-chióng niâ. Hiân-bí-tê ū chit-ê pōng-bí-phang ê bī, koh chham chit-kóa lèk-tê ê chheng phang, chiáh--khí-lâi tām-pòh-á tīⁿ, jip-âu liáu-âu, koh ē-sái chiáh tiòh chit-sut-sut-á lèk-tê ê khó-kam-bī. Joáh-thiⁿ ê sī-chūn, tòh ài chē tī chhiū-ng ē-kha, thèh chit-ki peng-kî-lîm ná khai-káng ná chiáh-peng--lah! Lí kóng tiòh m-tiòh?

In-ūi sī-kan bô kàu, góa bô hoat-tō chiáh tiòh múi-chit-hāng mih-kiāⁿ, chiân bô-chhài--neh. M-koh bô iàu-kín, án-ne āu-pái tòh ū chit-ê lí-iū, koh ē-sái khi Tâi-lâm chhit-thô--a!

Góa ê kò-hiong ná ē án-ne-seⁿ?

Gô Chong-ióng

Góa sī tī chng-kha tōa-hàn ê gín-á. Góa ê kò-hiong tī Hùn-lîm Sù-ô ê chit-ê sió-chng-thâu, chng-lāi sī-tōa choh-sit--ê khah-chōe. Chng-thâu khah óa hái-piⁿ-á, thó-tē ũ khah-pháiⁿ cheng-choh, lêng kóng “hong-thâu chúí-bóe” tō-sī kóng gún chia. Ūi-tiòh beh hō cheng-choh ē-tàng sūn-sī, chí-hó kè-siòk thiú tē-hā-chúí, nî-kú goéh-chhim sòa-lāi chō-sêng tē-chàn lap-té, hái-chúí tò-koàn, thó-tē kiâm-hun siuⁿ-tāng bô-hoat-tō cheng-choh. Ták-pái nā tú-tiòh “tōa-lâu” lóng it-tēng ē im-chúí, kàu-taⁿ lú-lâi-lú giâm-tiōng, gún ê sim-lāi m̄ng ka-kī, “Góa ê kò-hiong ná ē án-ne-seⁿ?”.

Chá-chêng, ūi-tiòh seng-oáh kòe jít-chí, siáu-liân-á tiòh chhut-gōa phah-piàⁿ thó-thàn, chng-á-lāi lóng chhun chit-kóa lâu-hòe-á, thâu-khí-seng tiāⁿ-tiāⁿ lóng ē-tàng khòaⁿ-tiòh in tī tiàm-á-kháu leh khai-káng hām poáh chấp-ô-á, ũ-tang-sī-á mā ũ chit-kóa a-sáng lóng-ē sio-chio tàu-tīn peh thō-tāu, kóng-chhiò-khoe. M̄-koh, chit-má chit-kóa-á lêng lóng táuh-táuh-á bô--khì-ah, gún mā bô-

hoat-tō koh thiaⁿ-tiòh in leh khai-káng kóng-chhiò-khoe--à. lah-ū chiāⁿ-chōe ê pēⁿ-kai í-keng bô lêng tōa, chhù-téng lóng lap--lók-khì-ah. Khòaⁿ-tiòh chng-lāi lú-lâi-lú chió-lêng, kē-chhù-á lú-tó-lú-chōe, gún ê sim-lāi koh m̄ng ka-kī “Góa ê kò-hiong ná ē án-ne-seⁿ?”.

Ē kî-tit gún sòe-hàn ê sī tiāⁿ-tiāⁿ cháu-khì hái-piⁿ-á sng, m̄-koán sī tī bók-môa-hông chhiū-nâ lāi sà-n-pō chhoe hái-hong, iah-sī tī hái-phiāⁿ liáh mô-hē, ó hún-giô-á, tī-hia sng kui-kang lóng-bōe hoah-thiám. lah-ū beh-àm-á ê sī, kiāⁿ tī nng-sim-sim ê hái-phiāⁿ ē-tàng khòaⁿ-tiòh áng koh tōa-liáp ê jít-thâu phū tī hái-bīn, chin-chiàⁿ ũ-kàu súi. M̄-nā án-ne, iah-koh ē-tàng tōa-hia kòe-mê, àm-sī ê hái-éng-siaⁿ hō gún ê sim-chêng lóng khin-sang--khí-lāi. M̄-koh chit-má hái-piⁿ-á ê chêng-hêng kap khah-chá oân-choân bô-kâng-khoán, chit-liáp-chit-liáp ê bah-chàng-kak tēng-tēng-thiáp-thiáp lú-lâi-lú-chōe, poh-hōaⁿ mā lú-khí lú-koân, gún khiā tī poh-hōaⁿ-kha kám-kak bē-su ná tōa-tī

kàm-gák lâi-té kâng-khoán, khiã-tī poh-hōaⁿ téng-koân í-keng khòaⁿ bē tiòh sòe-hàn sī leh sng ê só-chāi ah, hái-hong mā hō-lâng kám-kak lú-lâi-lú-kōaⁿ, gún ê sim-lāi koh-chài mng ka-kī, “Góa ê kòe-hiong ná ē án-ne-seⁿ?”.

Chit-khoán ê chêng-hêng í-keng bô-hoat-tō lâi kái-siān, kan-na ē-tàng lēng-gōa chhōe chhut-lō. Ū chit-kóa kek-chúi ê só-chāi chiãⁿ-chò làm-á-tē, chit-má í-keng ū hui-siông hong-hù ê seng-thài, ē-tàng lâi hoat-tián koan-kong, hō gún ē-tàng khòaⁿ-tiòh chit-tōa-tin ê tō-chiáu. M̄-koh, chit-kúi-tang tian-tò sī tī-hia chhāi chiok-chōe tōa-ki ê hong-chhia, iah ū chit-tōa-phiàn ê thài-iông-kng-tiān-pang, m̄-nā éng-hióng lâi-chia kòe-tang seⁿ-thò^a ē tō-chiáu, koh chō-sêng chāi-tē seng-oáh kái-phiàn. Kan-nā hī-ùn-á ê chơ-kim tō khí chấp-pōe chó-iū, hī-bîn kin-pún thàn bô kàu thang chiáh, gún ê sim-lāi it-tit mng ka-kī, “Góa ê kòe-hiong ná ē án-ne-seⁿ?”.

Chòe-kīn chit-kúi-tang, chêng-hú ū leh chhui-sak “tē-hng-chhòng-seng”, bók-tek sī beh sok-sió chng-kha kap tō-chhī ê hoat-tián chha, hiáp-chō tē-hng chhōe-chhut “lâng,

tē, sán kap bûn-hòa chu-goân” iông “chhòng-ì, chhòng-sin, chhòng-giáp” lâi pang-chō tē-hng sán-giáp hoat-tián, òng-bāng chit-kóa gâu-lâng ē-tàng tò-tng lâi chng-kha têng-kin seⁿ-thò^a. Góa ê kòe-hiong mā-ū thê-chhut “tē-hng chhòng-seng” ê kè-ōe, chhin-chhiūⁿ...

1. Sêng-lip kok-chè hong-chhoe chhu-éng hák-hāu, kú-pān kok-chè chhu-éng pí-sài.
2. Kiong-biō bûn-hòa: Chham-thian-kiong, Hái-chheng-kiong.
3. Kha-táh-chhia choan-iông lō: Chéng-lí poh-hōaⁿ, bók-môa-hông chhiū-nā.
4. Hái-hōaⁿ sit-bút-hng.
5. Bú-sút bûn-hòa-koán.
6. Pòh-á-liâu hī-káng
7. Tēⁿ Sêng-kong bûn-bút tân-liát-koán
8. O-him gē-sút-chhoan.
9. Saⁿ-tiâu-lūn sek-iông.
10. Chiat-séng iông-chúi lōng-giáp ê kho-ki-hòa hoat-tián.
11. Hông-iông sit-phín: Sit-bút-sèng nng-péh-chit sán-phín gián-hoat, chhui-sak seng-sán sit-bút-bah.
12. Thài-san chấp-niū seng-sán háp-chok-siā: Chú-iàu gián-hoat han-chī sán-phín.

13. Saⁿ-tiâu-lūn hái-iūⁿ kàu-iók koan-kong lú-iū kè-ōe.
14. Tō-lō kái-siān kang-têng.
15. “Tâng-chê-kú-kú” tē-phiau iáh-chām êng-chō kè-ōe.
16. Kó-chek siu-hók kè-ōe.

hng chhòng-seng sī kú-tîg ê tài-chì, sui-bóng kò-hiong ê piàn-hòa iáu-bōe chiâⁿ-chōe, m̄-koh góa siūⁿ chí-iàu chhî-siok chip-hêng kè-ōe, bī-lâi kò-hiong it-têng ē-koh lāu-jiát--khí-lâi.

Chū 2019 nî kàu-taⁿ, góa ê kò-hiong í-keng tàuh-tàuh-á leh kái-piàn. Tē-

Hiān-chhú-sī, góa ē kóng, “Góa ê kò-hiong sī án-ne-seⁿ!”

@Google Meet 線頂台文讀冊會

打狗台語文 讀冊會

Tàk月日第2、4 ê拜1 20:00~22:00

目前teh讀 / 陳明仁台語文學選

主辦 / Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來FB

Chhōe Tâi-gí 讀冊會

Tàk禮拜3 20:30~22:30

目前teh讀 / A-eng--a

主辦 / 台文雞絲麵 Tâibûn Kesimī

協辦 / Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請thiⁿ表單

Làu台語-瑞士ê台語社

時間請看 Làu台語-瑞士ê台語社FB

讀冊會 / 台灣唸歌·陳雷台語文學·陳明仁台語文學·台語文青·繪本·俗諺

主辦 / Làu台語-瑞士ê台語社

會議室贊助 / 台文雞絲麵 Tâibûn Kesimī x

Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來FB

Khin-sang Thák-chheh-hōe

Tàk禮拜6 20:00~23:30

目前teh讀 / 鄉史補記

主辦 / Khin-sang Thák-chheh-hōe

協辦 / Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來Twitter

八卦寮 讀冊會

Làng禮拜ê拜4 19:00~21:00

目前teh讀 / 無影無跡

主辦 / 台灣羅馬字協會 仁武分會

請傳訊息來FB

TLH 台灣字雜誌-線頂讀冊會

2024年起鼓

Làng禮拜ê拜5 19:30~21:30

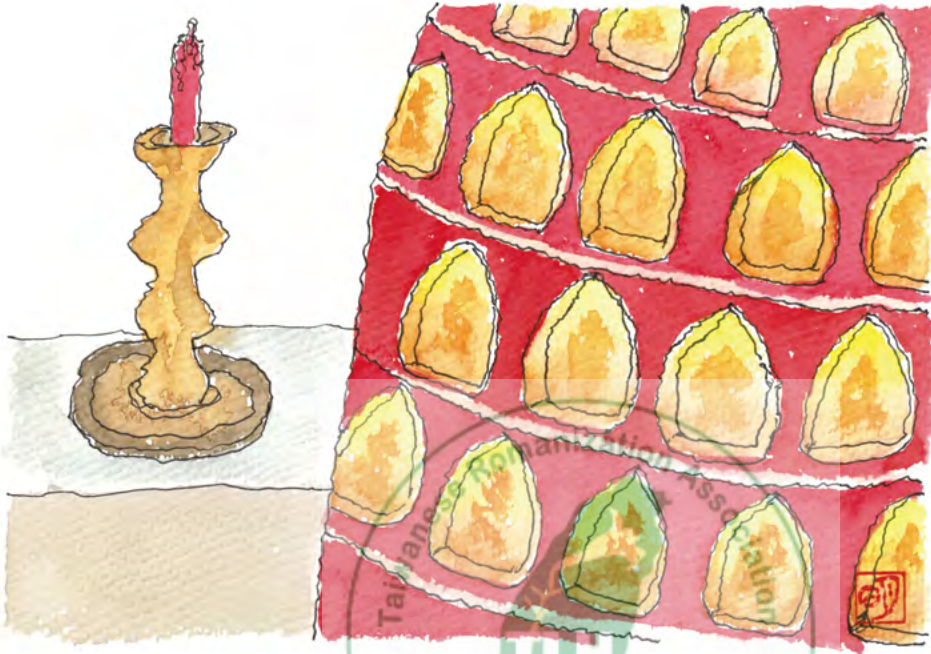
連絡電話 / 0911 143 668

Google表單報名

Tiám kong-bêng-teng

Bûn / Lahjih Tô / 陳坤明

Chit-tùi siân-lâm sìn-lí lâi biō-sī tiám “Kong-bêng-teng”, tiám kng liáu-âu, hoaⁿ-hoaⁿ-hí-hí lī-khui biō-sī.

Keh-tng-nî, chit-tùi ang-bó koh lâi biō-sī: “Sîn-bêng--à, ná bô kā goán pó-pì? Kū-nî ūi kiáⁿ tiám Kong-bêng-teng, soah bô chit-keng tãi-hák thang thák. Kin-nî goán kè-siók tiám Kong-bêng-teng, kî-kiû sîn-bêng tiòh pó-pì.”

“Tē-chú--à, tiám kng-bêng teng sī kî-kiû chiân-tô kng-bêng, sui-bóng sè-sè pha, bî-bî-á kng, lí nā chun-chiàu tãi-sîn tãi-tô, chû-pi, hí-siá khi chò, tiāⁿ-tiòh chiân-tô kng-bêng, sī tiám kng-bêng teng, m̄-sī tiám kong-bêng-teng.”

Gū-ì

Kng koh bêng, tòh-bē bû-bêng. Kong-bêng lī-lòk, tui-kiû chiú sek chài khi bē khoài-lòk.

Kā我ê舌chhōe--轉-來

作家／Sujata Bhatt 翻譯／Tiuⁿ Hák-khiam

你問我講--ê是siáⁿ-mih意思
 當我講我ê舌無--去ah，
 我問你，nā是講你ê喙有兩個舌，
 第一個舌，母語，無--去，
 Koh無法度真正了解另外一個，
 外來ê語言。

你無法度同時使用in
 就算你 bat án-ne 想--過。
 而且nā你生活tī一個tiòh愛
 講一款外國語言ê所在，
 你ê母語tō會爛--去，
 tī你ê喙--nih爛--去koh死--去，
 尾仔你無 kā phùi--出bē使得。
 我叫是我已經 kā phùi--出-ah
 M̄-koh tī 夢中一夜之間，

munay hutoo kay aakhee jeebh aakhee bhasha
 may thoonky nakhi chay
 parantoo rattray svupnama mari bhasha pachi aavyay chay
 foolnee jaim mari bhasha nmari jeebh
 modhama kheelay chay
 fullnee jaim mari bhasha mari jeebh
 modhama pakay chay¹

¹ 這pha是印度ê Gujarat語，原文ê翻譯tī下底我選擇另外一款語言，無仝ê舌，我已經kā母語tàn-hìⁿ-sak--ah，M̄-koh tī暗時，眠夢ê時陣我ê語言倒--轉-來-ah，tō ná親像花蕊kāng款，我ê語言tī我ê舌盛開，tī喙--lih盛開，tō像花kāng款，我ê語言tī我ê舌頂koân成熟，tī喙--lih成熟。

伊koh生倒--轉-來，ná親像hông剝掉ê樹根puh新í
 生khah長，khah tâm-sip，血管變khah粗勇，
 伊kā另外一個舌拍結，
 花mā tī我ê喙開花，
 伊kā另外一個舌sak開。
 逐擺我nā叫是我已經bē記--得，
 叫是我已經失去母語，
 伊tō tī我ê喙開花。

蔣發太
孫玉枝
台語文教育基金會

本會全名「財團法人高雄市蔣發太孫玉枝台語文教育基金會」，簡稱「發枝台語基金會」。本會宗旨是推動釘根台語ê「台灣學」教育、促進台語文ê標準化、普遍化kap國際化以及落實聯合國「世界文化多樣性宣言」、
 「世界母語日」lāi-té對各語言族群文化保障ê精神。

歡迎申請 Hoan-gêng sin-chhéng

發枝台語薪傳終身貢獻賞
 蔣發太先生台語師培菁英賞
 孫玉枝女士台語認證傳承賞
 巴克禮牧師台語文國際化貢獻賞
 鄭兒玉牧師白話字貢獻賞
 王育德教授台語文研究賞
 鄭良偉教授台語文研究賞
 王育德博士講座
 林茂生大師講座
 林茂生論文發表賞
 陳信從老師玉蘭樹賞
 詹文聲教授國際台語文獎學金
 林茂生教授台語教學優良賞
 發枝台灣語文出版獎助

詳細請參閱發枝台語基金會全國
 台語文教學、研究與創作獎勵辦法

成大台語文獎學金頒獎典禮
 發枝台語基金會董事及國內外來賓作伙出席

2023年獎學金頒發新聞報導
 發枝台語基金會與永康勝利國小合作頒發台語文獎學金

郵政劃撥 |

請註明捐款事項kap捐款者，對本會捐款會當抵稅
 戶名／財團法人高雄市蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
 帳號／4236 9509

蔣發太孫玉枝台語文教育基金會網站
 Nā需要透過銀行帳號捐款，iáh-sī ùi
 國外捐款，請E-mail hām阮chih接。
 E-mail: hoatki2023@gmail.com

寄去天堂ê phoe (3)

陳明仁

你kap有全真有交情，蔡許案你在場，補我真chē資料，頭pái拜訪你，是tī板橋(Pang-kiô)文化路，你設立ê基層之聲廣播電台。Hit時chūn台灣人beh有發生廣播民主自由獨立建國hō一般台灣人知ê意願強烈，過去kan-taⁿ靠選舉時ê黨外演講會就效果真好，有電台thang講當然加添氣力！國民黨政權當然bē-tàng容允黨外有電台，就稱為「地下電台」，m̄是tī地下室設立，lóng tī koân樓發射，2000年以後，民進黨執政，我有機會去新聞局審議委員會任職，就正名「未立案」電台，che是後話。

你kap我年歲差6歲，m̄-koh lóng生tī台語歌演歌式ê古早味三段歌詞時代，真愛唱hit款ê台語歌，展覽，講吳晉淮有上你ê節目，接受你ê專訪，吳晉淮是去日本專攻演唱kap作曲ê專家，台灣歌星tī i門下ê不止仔chē！我個人mā認為吳晉淮是台灣上好ê男歌者！

你展我mā展，我當場就清唱「港口情歌」、「夜半的賣花女」，你kiám-chhái m̄-bat tú過無音樂伴奏無看歌詞，有才tiâu án-ni唱--ê，mā kā我phah phòk-á o-ló。

一直到你chhōa阿傳(冠伶)姊妹來義光基督長老教會作禮拜，lán就

tàk禮拜會相見！自有全教我白話字寫台語文學了後，出獄就義光教會聚會，hit時牧師是紀元德。Kap我kāng款是彰化二林鎮原斗里ê人，in小弟紀元文是我國校同窗，淡江外文系ê時，英文小說讀了lóng會送我讀，留學米國水牛城ê大學專攻歐美比較文學，kap我真好ê朋友，tī中央研究院到退休。我接受季牧師洗禮，正式成做義光教會ê陪餐會員，hit時ê教會，政治犯會員真chē，kap義光教會成立ê歷史有關係。

Hit時lán lóng有leh食hun，禮拜結束，教會外口公園仔有椅仔，lán tī hia pok-hun開講，chē時間lóng聽你講，我真少插話，chiah會tī你去天堂後，beh寫這張phoe hō--你。

後回繼續

Thô-tâu oan-oan (1)

PK

He sī 幾冬前 ê 代誌，chín chiah 想 tiòh beh 來講。M̄-ku 爲啥 sī chit 時？總是，咱 tùi 代誌 ê 理解 永遠 lóng-sī 事後。Tòh-sī bat 發生 ê 故事，ài 等，koh 等，時到 ū 一工咱 tiòh 會知，koh ka 寫--出--來。

我想 tiòh，幾冬前 我行大甲 má ê 故事，彼陣我 iáu leh 大學，一年仔，18 歲 bô 佹久。Taⁿ 我 í-keng 畢業 beh 冬半去，算來 mā 蓋 hng ê 記持，估 beh 我人生 ê 25パーセント。Koh 過 2、3 冬，伊 tō chhun 20%，過來 15、10、5，按呢落--去。會 kiaⁿ，só-pái kā 寫。

9 kang 8 暝，tē 3 kang e-pō 2 tiám，阮：我 kap 3 位同學，行 tī 雲林 一片 thô-tâu hng，邊--仔細 條 tám-á-ka 路。國中 nā 學過，e-pō 2 tiám hit kha-tau，he 是 siōng 炎 ê 時，日頭 siōng mé sī 中晝，炎 soah 是 e-pō 2 tiám chiah leh 炎。He sī 因爲 thô-kha bōe 隨吸收 日頭光，伊 ài 等，等伊 食飽 紅外線，chiah 會來 làu 燒。Chit 頓 ài 食 2 tiám 鐘，siōng-bô tiám 半鐘。

我 koh 想 tiòh 細漢 時 ū 一改，八月節 tng 阮母 á 後頭 厝 hang-bah，彼陣 thak 國校，囡仔人 hêng chhit-thô，無細膩手 一下 hìⁿ soah lut-khū，

尾仔 chhōe 漢醫 chhiâu-kut。He 漢醫我 chín kā 想想--leh，無定 tiòh sī 赤跤仙仔，因爲 beh chhōe 彼个 漢醫 ài tī 巷仔內 séh，藏 chiok 深，hit keng 看--起--來 tō m̄-sī 醫生館，紅磚 á thiáp ê âng-hiā 厝 á 大門 開開，liân 招牌 iā-bô，tòh-sī chit tè 烏底 siuⁿ 金字 ê 『懸壺濟世』、『仁醫仁術』 mā lóng 無。彼陣 暗時 7 tiám，阮母 á 去到 lài-té kap chit-ūi 阿婆 講話，koh 過 bô gōa 久 出--來，hām 我講 he 師傅 tng leh 食暗，先等--伊。

你 kā 看，koh-lâi，koh ài 等。

Koh 講--轉--來。若照 轎班 leh 講，起駕 hit 暝 in 無算，暗時 頭--仔 11 tiám tō 起駕，só-pái 行到 雲林 eng-kai 算 tē 2 kang，m̄-ku 阮 hit-chūn kiaⁿ 歇 暝 時 轎班 tō 行 kàu 頭 前去，離傷 hng，時到 bē 赴 tī 嘉義 看 祝壽 大典。暗時 7 tiám tō 起行--ah，só-pái 阮 sng，彼是 tē it-kang。

隔轉 kang 中晝，到 彰化 南瑤宮，暝晝，欲 暗 koh sòa-lòh-khi 行，tē 3 kang chái 起，過 西螺 大橋，到 雲林。

後回繼續

阿郎 (1)

做工á人

古早古早，tī 1 ê kài草地ê所在，有1 ê細細á-kiáⁿ ê庄社，庄內mā無幾戶人家，其中1戶是1對老公婆，老bóng老，ûn-ná ē-tàng pō土豆，身體勇健老康健，m̄-sī好額人，但是nā mài計較，日子猶原是ē得過。Khah無彩--ê是，lóng無半ê後生chō-kiáⁿ thang hām in做伴。In少年ê時bat爲tiòh這項tāi-chì teh操煩，尾--á，歲頭漸漸á有，頭m̄ng mā tauh-tauh-á chham kúi絲á白ê時，kui-khì看破接受，hòng-hā了後，顛倒逍遙自在，輕鬆度日。

Hit kang，in厝--nih beh hiáⁿ火ê柴teh beh無--ā，老a公早起頓食了，chhiám-taⁿ hām勾á索thèh--leh，thàn日頭猶未kài iām ê時，趕緊beh去山頂樹林內，khioh kóa大柴轉來厝--nih thang煮飯hiáⁿ燒水，mih-kiáⁿ款好勢，人sûi tòh出門。老a婆khiā tī門腳口看in ang順sī順sī起行了後，oát頭入厝，桌頂款款--leh，tòh kā ài洗ê衫á褲té tī大脚桶，beh去溪á邊洗衫，門關--leh，脚桶mōh--leh，人 tòh ùi溪á邊去。He thàng去溪á邊ê路á細細條á niâ，講是細條，mā無teh jōa歹行，行無jōa久，tòh聽tiòh sã-sã-kiò ê水聲，koh行--1-tè-á sûi tòh到位。

來到溪á邊，a婆--ā tī chia洗衫洗幾十年--ā，早tòh有慣勢坐ê位。溪á邊ê石頭siáⁿ-mih形--ê to有，tú好tòh是有1-tè生kah親像椅頭á，坐tiòh kài sù-sī，tāk piàn來洗衫，a婆--ā lóng坐tī chia。坐好勢了後，伊taⁿ頭看天，ka-tī nauh 1句講：「Oh!天氣chiáⁿ好neh!」Tòh開始洗--ah。「Tòh趁chit-má日頭tng iām，kā衫緊洗洗--leh，到厝chiah phi ē ta。」心內tng leh想ê時，手mā無停khùn，1領褲tú洗好hiat去脚桶，oát頭beh koh thèh另外1 niá來洗ê時，目尾去眼tiòh溪á頭hit pêng，有1 ê圓圓ê mih-kiáⁿ，紅hóaⁿ-á紅hóaⁿ，浮tī水面頂，tauh-tauh-á流ùi chit pêng來。

A婆--ā心內giâu疑，「水流柴有影是看kài chē，to m̄ bat看過柴紅hóaⁿ-á紅hóaⁿ，he到底是siáⁿ？」人 tòh起hòⁿ玄，衫mā無koh thèh起來洗，khang-khòe seng放--leh，注心去siòng hit ê mih-kiáⁿ。He mih jú流jú近，形體mājú來jú清，a婆ka看hō真，「Aih-iò! Tang-sī-á是1粒大粒桃á!桃á nah有才調生kah chiah大粒!驚倒人!」He桃á差不多伊雙手khor--起-來hiah-nī大。「Kah hiah奇，生目矧m̄-bat看過這款--ê!」

溪á邊水淺koh清，水流平順平順，水底ê魚蝦水草，lóng ē-tàng看kah明明明，m̄-koh tī khah óa中ng ê所在，溪底ē hiông-hiông變深，人tòh無才調koh行--過，ē tū水。A婆--ā liâu落去溪--nih，準備beh hô hit粒桃á，伊人ná行ná óa溪á中央，行kah已經kiōng beh無脚路thang khiā ê時，看tiòh桃á koh 3丈tòh ē ùi ka-tī面頭前流--過，m̄-koh nā照水勢，桃á ē流ùì溪á siōng深ê所在，tòh是人bē khiā--chit hia，看範勢ka-tī一定hô bē tiòh，心內tiòh急，soah開嘴大聲hoah：「桃á！你緊來！來chia！」

來我chia!」Mā m̄知影是天公伯--á有保庇，áh是桃á聽有伊ê話，he桃á kài-sêng hō khip鐵khip--過--來 án-ne，táuh-táuh-á流ùì a婆--ā ê seng-khu邊--去，a婆--ā tòh順順á kā桃á接--起--來，moh--leh人tòh ùi tú-chiah teh洗衫ê所在--去，驚he桃á khò--tiòh，koh好禮á kā桃á khng tī溪á邊ê石埔á，人tòh揀1 ê the tiòh khah sù-sī ê石頭邊歇喘。

後回繼續

全民台語認證
Choân-bin Tâi-gí Jîn-chèng

檢驗家己ê
愛台指數
每年春秋季舉辦

多一份語言證照
多一份就業及升學加分機會

E-mail: tgpomia@gmail.com
Tel: 06-2387539 Fax: 06-2755190
相關詳情歡迎請參閱官網資訊
<https://ctlt.tw.ncku.edu.tw/gtpt>

主辦單位
Tâi-oân Gi-bún Chhek-giám Tiong-sim
國立成功大學 台灣語文測驗中心
NCKU Center for Taiwanese Languages Testing

Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會

張裕宏《中台字詞典》發表koh頒發〈發枝台語薪傳賞〉

Chiūn Ūi-būn

蔣發太孫玉枝台語文教育基金會鄭邦鎮董事(倒手pêng第1位)kap蔣為文執行長(正手pêng第1位)代表頒發第1屆〈發枝台語薪傳賞〉hō張裕宏教授。由牽手賴碧蓮女士(中央)代表領賞。

張裕宏教授開32冬chiah完成ê《中台字詞典》，2023年12月23 tī國立成功大學台文系館辦理新冊發表。Ūi-tiòh beh表揚張教授kā伊ê一生奉獻hō台灣本土語文ê研究，蔣發太孫玉枝台語文教育基金會特別tiàm新冊發表會這日頒發第一屆〈發枝台語薪傳終身貢獻賞〉hō張裕宏教授。因為張裕宏教授人 iáu倒tī病床無法度親自出席，由伊ê牽手賴碧蓮女士kap囡兒sī-sè，做伙出席來領賞。受賞典禮吸引百gōa ê關心台灣本土文化ê有志出席觀禮，場面chiaⁿ-iāⁿ koh hō人感動。

張裕宏教授khai 32冬ê時間chiah完成編寫《TJ中台字詞典》。Tng張教授準備beh kā《TJ中台字詞典》出版ê時，soah無sè-jī來poàⁿ倒，倒病

床。可惜張教授目前已經無法度家已翻身kap講話，未來可能無法度koh有任何新ê著作。Poah倒進前，張教授已經有先委託成大台文系蔣為文教授協助出版ê事工，《TJ中台字詞典》chiah thang順利出版koh發表。蔣為文表示，這pái出版ê費用是透過台灣羅馬字協會、台文筆會等社團ê台語有志募資來--ê，非常感謝台語界ê支持chiah會當順利完成。這本字典冊皮kō精裝--ê，內頁用聖經紙。除了有中、台對譯ê特點以外，《TJ中台字詞典》iáh比《康熙字典》koh-khah豐富，內容大約有六萬詞，kui本冊lóng總有1600頁khah ke。所收ê語詞包括台灣地理、歷史、文化kap台灣人ê視野、現代化ê用語等等，thèng

好講是學台語智識ê寶庫，非常適合bat中文、想beh學台語ê少年世代、做台語文化產業、台語傳播業ê人，koh有骨力phah-piàⁿ傳承台語ê少年父母來使用。總講1句，《TJ中台字詞典》是一本會當幫chân台灣人kā母語台語khioh--轉-來非常重要koh實用ê工具冊。這本詞典m̄-nā是張裕宏教授一世人的學術精華，mā是伊siōng尾beh奉獻hō台灣人ê經典大作。

張裕宏教授是台中大雅人，自細漢chiū對文字符號真有興趣。Teh讀台中一中ê時，chiūbat家己創一套家己chiah看有ê文字家己歡喜。讀東海大學ê時，阿公送伊一本《甘字典》，像tit-tiòh寶kāng-khoán，chiū開始家己學白話字(POJ)，mā啟發伊對「台灣字」研究ê初心。彼時陣，伊tiāⁿ到中文系聽文字學ê課。1962年張裕宏ùi東海大學畢業，先留任做助教，chiap-sòaⁿtī1965年出國留學。代先tī美國紐約州ê Hamilton College做特別生，修讀語言學ê所有課程。1966年正式進入美國Cornell大學攻讀語言學kap東南

亞研究，tī接觸有關文字課題ê時，有真深入ê思考。攻讀期間，1968年hioh熱ê時bat tī學校--nih ê語言學校，擔任廈門話／台語ê助教，1970年到美國Princeton大學Chinese Linguistics Project擔任一年ê研究員，koh趁hioh熱去美國North Dakota大學協辦的SIL (Summer Institute of Linguistics)擔任講師。SIL International是非營利ê宗教團體，in到世界各地真chē所在，幫chân在地人用當地ê語言寫出聖經。

張裕宏tī1927年提tiòh Cornell大學語言學ê博士學位，隔tng tang去新加坡大學教文字學kap聲韻學。1979年joah--人，tī日本國際基督教大學ê暑期語言學校擔任講員，kāng 1年轉來到國立台灣大學外文系教冊，教英文、語言學chit-kóa課程。Tī台大外研所教英國文學8年ê時間，專題是「Chaucer」kap中世紀英國文學。1981年兼任清華大學中語系，教文字學，1989年tī美國西雅圖ê University of Washington做學者合作研

張裕宏教授牽手賴碧蓮女士出席新冊發表會，現場替買冊ê觀眾簽名。

究一年。1994年，台大成立語言學研究所，改做台大外文系kap語言所合聘教授。1997年兼任新竹師院台語所ê教授。1998年主張廢除國語政策，實施族群語言教育。張裕宏教授tī 1990年bat參與發起「台灣語文學會」，期待chhui-sak學術界正式研究台灣語文。伊後來mā參與「台灣羅馬字協會」(2001年成立)，繼續發表chē-chē有關台語文ê學術論文kap相關著作。

張裕宏tī新加坡大學教冊ê時期，正式行上「文字學」這條路。代先，伊用卡片整理文字，üi-tiòh編輯字典1步1步khoaⁿ-khoaⁿ-á收集資料。Tī台語禁忌ê年代，伊m̄-bat停止對台語、白話字ê學術研究，一路行來已經超過50 tang。張裕宏為tiòh證明「台灣話m̄是無文字ê語言」，為tiòh對「台灣話，台灣字ê使命感」一直teh phah-piàⁿ。張裕宏經典ê著作有2001年《白話字基本論》，chiū是以語言學角度探討白話字ê台語聲韻學kap白話字ê教科書。2004年üi台大退休liáu後，伊有koh-khah chē ê精神專心kō台語寫作。2005年《阿鳳姨ê五度ê空間》是üi細漢gín-á學台語所寫ê兒童文學(2015出版插繪版續集)。2007年台大語言所kā伊過去ê語言學學術論文精選出版《張裕宏教授論文選集》。2009年《TJ台語白話小詞典》是伊開7 tang精心編寫ê作品，收錄大約二萬ê語詞，是了解當代台語siōng kài實用ê參考工具冊之一，bat有已經

畢業ê學生去日本大學交流ê時，驚1 tiô講發現in tng teh使用這本字典來學習台灣白話字。除了學術著作，伊iáh bat tī西雅圖台灣婦女會、台灣教會等演講有關台語文獻kap台語書寫。2016年接受西雅圖華盛頓大學東亞圖書館ê口述歷史採訪。

成大台文系教授兼發枝台語基金會執行長蔣為文表示，基金會成立以來已經通過設立幾nā項台語文獎勵辦法，其中包含「全國台語文教學、研究kap創作獎勵辦法」beh來鼓勵全國民眾投入台語文ê教學、研究kap創作。前項獎勵辦法獎勵項目包含〈發枝台語薪傳終身貢獻賞〉、〈發枝台灣語文出版獎助〉、〈林茂生大師講座〉、〈王育德博士講座〉、〈林茂生論文發表賞〉、〈林茂生教授台語教學優良賞〉、〈蔣發太先生台語師培菁英賞〉、〈孫玉枝女士台語認證傳承賞〉、〈陳信從老師玉蘭樹賞〉、〈詹文聲教授國際台語文獎學金〉、〈王育德教授台語文研究賞〉、〈鄭良偉教授台語文研究賞〉、〈巴克禮牧師台語文國際化貢獻賞〉、〈鄭兒玉牧師白話字貢獻賞〉等。因為看tiòh張裕宏教授對台語ê貢獻，發枝台語基金會決定頒發第一屆發枝台語薪傳終身貢獻賞hō伊。這項獎項包括獎牌1面kap十萬kho獎金。蔣為文表示，「發枝台語基金會」歡迎社會各界推薦未來ê台語薪傳賞tiòh主，來表揚長期投入台灣本土語言文化khang-khòe ê台灣人。

成大師生搶救林茂生教授

Chiún Ūi-bûn

成大搶救林茂生教授台語行動劇表演ê課程指導老師蔣為文教授(第2排倒手pêng第2位)、學生kap出席來賓國立台灣文學館前館長鄭邦鎮教授(第2排倒手pêng第1位)、台文筆會陳正雄會長(第2排中央)、美國波士頓台語進步社社長林俊育(第2排正手pêng第2位)、成大陳慕真教授(第2排正手pêng第1位)做伙hip團體相。

Ūi-tiòh beh凸顯二二八受難者林茂生教授所受ê無公平對待，成大台文系蔣為文教授於tī伊ê台語課程辦理搶救林茂生教授ê台語行動劇表演。行動劇tī成大總圖書館前演出，吸引bē-chió老師、學生kap民衆參與。出席來賓包含國立台灣文學館前館長鄭邦鎮教授、台文筆會陳正雄會長、台灣南社社長余景登、美國波士頓台語進步社社長林俊育、成大陳慕真教授等。

林茂生教授是全國第一位留美ê哲學博士，成大第一位台籍教授，mā是成大圖書館創館ê館長。林茂生kap kâng時期中國ê胡適kâng-khoán讀美國哥倫比亞大學研究所。胡適khai 10

年ê時間，chiah提tiòh博士學位，但是林茂生kan-taⁿ 2 tang chiū 提tiòh博士學位。林茂生ê博士論文主題是日本時代ê台灣教育，論文ê原稿koh收藏tī成大博物館。林茂生教授一世人lóng teh做教育相關ê事工，是台灣偉大ê教育家。台灣羅馬字協會、台灣教師聯盟、台灣教授協會、發枝台語基金會等本土社團特別kā 3月11訂做台灣教師節，以紀念林茂生教授ê貢獻。

林茂生教授tī1947年3月11去hō中國國民黨特務非法liáh--去liáu-chiū無koh轉--來-過。林茂生教授早期tī成大ê學生ūi-tiòh beh感念伊ūi台灣ê犧牲，

特別製作一座林茂生雕像，送hō成大做紀念。成大圖書館soah長期kā林茂生雕像，當做犯人關tiàm圖書館地下二樓暗眠摸ê資料室。陳正雄會長表示，成大án-ne對待林茂生雕像實在是真無知，mā無情無義；相比較之下，成大大門口soah khng 1 sian kap台灣完全無關係ê魯迅雕像，實在是對不起台灣社會對成功大學ê期待。

參與表演行動劇ê學生，lóng總有11組，各組成員lóng充分發揮創意，用無kāng ê角度kap劇情，切入演出林茂生kap hông壓制ê台灣社會。

這pái ê行動劇lóng總有11組演出，各組成員lóng充分發揮創意，用無kāng ê角度kap劇情，切入演出林茂生kap hông壓制ê台灣社會。鄭邦鎮教授表示，伊看學生ê演出liáu非常感動，願意捐出一萬khor kā各組ê台語劇本彙整編印，beh hō koh-khah chē人有機會thang欣賞。蔣為文教授表示，林茂生教授m-nā是成大ê榮光，koh-khah是咱全台灣ê驕傲。Hō全體師生知影林茂生教授ü成大kap全體台灣國人所付出ê貢獻，是成大應該ài有ê社會責任。

CHÒHÒE LAI KÓNG TÀIĞI
SNG KAH OMAMA HÒBÓ?

TÀIOÂN KOK 基礎工程之一

Khí in

詳細說明

咱台灣人 ê Khí 字軟體

不壹、無料乎逐个使用、無 beh 拾錢 oh

WINDOWS
macOS (MAC)
iOS (iPhone)
ANDROID
LINUX

KHÍ TÀIOÂN JI
KHÍ TÀIOÂN KOK

第五項 chiân 備、kanta 差 45 毫、類斐波門牌 lài 率 成
004 台灣銀行 064-00106065-6
做伙來講台語、SNG KAH 烏 MÀ-MÀ 好無? 協會
寄付語注記 KHIN

林詠梅女士記持中ê茂生教授 (2)

資料來源／自由之聲 FM91.5
南方心適代ep.142

文字整理／林貞佑

主持人／蔣為文
呂越雄

來賓／林詠梅

完整放送／

 YouTube

Tī日本時代若改姓名雖然會當得tiòh眞chē優待，m̄-koh林茂生教授一直堅持絕對袂改，而且tī厝內mā袂使講日本話。彼陣伊因爲學識受tiòh肯定，所以bat先tī台北ê台灣高等商業學校教冊，後來轉來台南ê高等工業學校(成大ê前身)任教。負責ê科目不只英語、德語，只要佗一科欠先生伊lóng有法度去代課，連數學mā kàng款，koh是台南高等工業學校第一任ê圖書館館長。M̄-koh因爲伊反戰ê精神足堅定，定定tī文化協會演講主張自由、民主、平等、博愛ê理念，hō日本人無法度接受，所以安排外交ê手段將伊送去美國。

Tú-á-hó林茂生教授彼陣足欽佩Columbia大學ê學者杜威，一去到Columbia大學，學校tiòh隨欲請伊tī遐教冊，後來伊留leh讀碩士，一冬後碩士畢業m̄-nā得tiòh最高學術獎，māhō學校留落來讀博士。等到博士畢業ê時，學校猶原想欲留伊tīhia做教授。林詠梅女士眞感慨講彼陣伊若有留--落來，in tau ê運命可能完全無kàng款。M̄-koh林茂生教授當時是按呢回答--ê，伊講：「袂使，台灣有一陣羊咧等我轉--去，我tiòh是欲照顧hiahê羊。」

林詠梅女士會記得父親是足謙虛ê人，伊lóng講：「我上愛tiòh是kantaⁿ教冊。」Mā定定kā太太講：「我ê學生tiòh是你ê囡仔，你lóng愛kāin照顧。」伊博學ê模樣mā眞清楚留tī囡仔ê心目中，雖然伊收藏ê冊大部份lóng tī轟炸ê時陣燒--去，m̄-koh林詠梅女士自細漢tiòh定定去摸伊ê冊，《紅樓夢》、《三俠五義》lóng是用伊ê線裝書teh讀ê。Tī林茂生教授欲轉來台南進前，林詠梅女士ê母親bat tī開山町起一間家己設計了足嬌ê洋房，m̄-koh因爲無愛市場邊ê人聲，林茂生教授後來koh買一間成大日本教授設計ê日本厝，古早時是tī ùi墓仔埔koh過去遐。彼陣tiòh算熱天伊mā是穿白麻紗ê西裝、giáh一支拐仔，tiòh按呢行路去學校。

雖然父親tī林詠梅女士十歲ê時無--去，m̄-koh伊上愛--ê tiòh是父親有當仔唱英語歌hō伊聽，chhōa伊出去散步行路ê時陣。Tú-á-hó是二二八進前無jōa久，父親bat有一擺kā伊講：「你愛開始學照顧家己。」Hō伊足tiòh驚。因爲彼陣遐ê中國兵足烏白來，hō社會眞kiaⁿ-hiân，父親感覺這ê社會對囡仔無安全，所以認爲愛先chhōa伊離開台灣去美國。細漢

ê林詠梅女士tiòh開始煩惱講毋知影欲準備啥物，mā猶毋知影欲按怎照顧家己，干焦知影講袂當kah媽媽做伙--ah。Soah想袂到最後是老爸會先離開。

最近tī民間團體ê拍拚了後，林茂生教授ê紀念活動kap台灣教師節ê賀卡比賽，lóng得tiòh真好ê迴響。M̄-koh有關tī台南市建立林茂生教授紀念圖書館ê代誌，kap成大校內林茂生

教授銅像ê位置安排，lóng猶未有結論。對這，林詠梅女士認為台南市圖書館ê部份，應該交hō台南市民來決定，若是銅像ê位置，伊感覺可能猶koh是tī圖書館khah適合父親ê博學。M̄-koh無論如何，逐家若是欲紀念林茂生教授，林詠梅女士一定lóng是真感謝。

全文結束

2024年2~3月活動放送

多元台灣視野下的越鄉人國際工作坊

2月24(拜六) 09:00~17:00
國立成功大學／台灣文學系館 88155教室

228台語歌詩文化節

3月初2(拜六) 2:28PM
台南二二八紀念碑／市政府邊

紀念林茂生教授國際研討會kap 台灣教師節賀卡設計比賽頒獎典禮

3月初10(禮拜) 09:00~17:00
國立成功大學／台灣文學系館 88154教室

台灣詩人節kap台越文學交流

3月14(拜四) 09:00~16:00
國立成功大學
超過10位越南作家做伙參與這擺盛會!

司法改革先鋒王育霖詩人檢察官 開像追思會佾台語詩比賽頒獎

3月16(拜六) 13:30~16:00
台灣聖山生態教育園區／
南投縣草屯鎮股坑巷30之57號

詳細活動請上網站
<https://tlh.org.tw>

台灣字雜誌 | 捐款名錄 2023年11月~12月31日 江永源 1,000

文稿贊助 • Siuⁿ-si ná • Kim-chhiú (O'MAMÀ) • Babuza Chū
• Lahjih • Tēⁿ Ti-tēng

感謝列位作者贊助文稿—Nā有tēng-tân，請hām TLH聯絡!

車幫放送局

CHHIA-PANG HONG-SANG KIÓK @TSTGCP

歡迎tāk-ke來坐這幫chhui-sak台語kap台文ê火車。不管恁tī甚麼時陣、甚麼所在看tiòh這幫車，阮lóng chiāⁿ誠意招tāk家門陣上車。

歡迎tāk-ke
來chē這幫台語ê火車

2024.1/14 SUN.

Sè-kài Tâi-oân Bûn-hòa-chióng Pan-chióng Tián-lé

Hoát-tōng Hôe-kò

- Siā-khu-koan-hoài-siúⁿ**..... Chiong-hòa Tâi-gí-bûn Hîng-khu
- Tâi-oân-jī-ūn-tōng-siúⁿ**..... Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
- Chhut-pán-siúⁿ**..... Chiân-ōe chhut-pán-siā
- Lék-sú-kàu-iók-siúⁿ**..... Chiu Oán-iáu Kàu-siū
- Kóng-pò-tiān-tâi-siúⁿ**..... Chan-bûn-khe kóng-pò tiān-tâi
- Sin-mûi-thé-siúⁿ**..... Pak-bí Lí kóng-kó Góa lâi thian
- Gí-bûn-ūn-tōng-siúⁿ**..... Tán-káu Tâi-gí-bûn
- Bûn-hòa-chhòng-sin-siúⁿ**..... Tâi-bûn Phok-lám-hōe
- Chhin-chú-thoân-sêng-siúⁿ**..... O-mà-mà Hiáp-hōe
- Tók-lip-gák-thoân-siúⁿ**..... Lông-chhun bú-chong gák-thoân
- Kiòk-tiūⁿ-siúⁿ**..... Lô-lí-á kiòk-thoân
- Kok-bîn-gōa-kau-siúⁿ**..... Scotland Taiwanese Association
- Sò-kek-lân Tâi-oân Hiáp-hōe

YouTube
Oân-chéng hòng-sàng

Kong-sī
Tâi-gí-tâi Sin-bûn Pò-tō

Chí-tō tan-ūi

Chú-pân tan-ūi

Chàn-cho tan-ūi

Sêng-pân tan-ūi

